

Kongehuset og Grønland – i ord og billeder

AF KNUD J. V. JESPERSEN OG SIGNE LINDSKOV HANSEN

Nordboernes Grønland

Kongehuset udgør et væsentligt sammenbindende element i vor tids rigsfællesskab mellem Danmark og Grønland. Vejen frem mod denne tilstand har imidlertid været lang og kringlet.

Den tog i virkeligheden sin begyndelse i det Herrens år 982, da storbonden Erik den Røde – en efterkommer af norske udvandrere til Nordisland – blev dømt fredløs i tre år for drab. Som den gode viking han var, bestemte han sig for at benytte de år, hvor jorden brændte under ham i hans islandske hjemstavn, til nærmere at udforske det ukendte land hinsides havet mod vest, som han nok kendte eksistensen af, men som ingen islandske nordboer i øvrigt kendte synderligt til. Med sit vikingskib havde han held til at krydse det urolige, isfyldte farvand mellem Island og Grønland, runde Kap Farvel og velbeholdent nå frem til fjordegnene omkring Qaqortoq/Julianehåb, hvis frodige, græsklædte strækninger han fandt velegnet til landbrug efter islandsk mønster.

Ved hjemkomsten til Island efter fredløshedsperioden underholdt han begejstret om den yppige natur i det nyfundne og tilsyneladende mennesketomme land, som han med levende sans for sprogets magi kaldte for Grønland. Hans medrivende beskrivelser af de store muligheder i det nye, forjættede land vandt genklang hos adskillige af hans naboer. De kunne godt tænke sig at lægge det karrige og barske nordislandske landskab bag sig til fordel for det frugtbare Grønland, som Erik med sine ord fremmanede. I kraft af sine glimrende overtalelsesevner lykkedes det ham at få udrustet en hel lille flåde bemannet med nybyggere, som i 987 satte kursen imod Grønland.

Overfarten blev dog noget hårdere end ventet. Flåden løb ind i hårdt vejr ved Kap Farvel, hvilket medførte, at flere af skibene forliste. Omkring 300 nybyggere nåede dog velbeholdne rundt om Grønlands stormomsuste sydspids og grundlagde med deres last af køer, heste, får og geder to nordbokolonier, Østerbygden i de sydlige fjorde og Vesterbygden inde i Godthåbsfjorden. På denne måde kom de første nordbokolonier i Sydvestgrønland i stand.

De små, isolerede nordbokolonier overlevede under vanskelige vilkår i omkring 400 år. Deres forbindelser til Island og Norge blev dog med tiden stadig

svagere og mere og mere sporadiske, og omkring 1400 ophørte de helt. Da europæiske opdagelsesrejsende omkring 1500 atter satte foden på grønlandsk jord, kunne de konstatere, at den norrøne befolkning var forsvundet, og at deres kolonier henlå som mennesketomme ruiner. Det er stadig temmelig gådefuldt, hvorfor denne første nordiske kolonisation endte med at bukke under efter ellers at have klaret skærene gennem flere hundrede år. Koldere klima i løbet af middelalderen kan være én forklaring. En anden kunne være, at nordboerne blev trængt bort eller opslugt af øens oprindelige eskimoiske fangerbefolkning, som gradvis trængte sydpå i takt med det koldere klima med deraf følgende bedre fangstmuligheder. Men reelt ved vi ikke meget om den norrøne befolknings skæbne og årsagerne dertil.

Nordboernes 400-årige tilstedeværelse i Grønland havde dog én varig virkning. Trods deres isolation opfattede de sig nemlig som norske undersåtter og hylkede den norske konge som deres rette herre. Skønt Grønland geografisk set er en del af Nordamerika, betragtedes øen i kraft af deres tilstedeværelse som norsk land, kulturelt og historisk knyttet til Norden og Europa uanset beliggenheden klos op ad det nordamerikanske kontinent.

Fra norsk til dansk

Når det i stedet for Norge blev Danmark og det danske kongehus, der endte med at personificere Grønlands forankring i Europa, hang det sammen med, at Norge fra 1380 indgik i en personalunion med Danmark med det danske kongehus som sammenbindende element. Baggrunden derfor var, at Norge i løbet af 1300-tallet var blevet stærkt svækket af befolkningstab i forbindelse med Den sorte Død, ligesom et koldere klima hæmmede kornavlens, hvilket gav landet stigende problemer med at brødføde sig selv. Personalunionen lagde grunden til dobbeltmonarkiet Danmark-Norge under det danske kongehus' suverænitet, som dermed også kom til at omfatte Norges vidtstrakte nordatlantiske imperium.

Den dansk-norske union bestod helt frem til 1814, hvor den danske konge i forbindelse med Kielerfreden

måtte afstå Norge til Sverige efter at have trukket det korteste strå i Napoleonskrigene. Afståelsen kom imidlertid ikke til også at omfatte de tidligere norske besiddelser i Nordatlanten – derunder Grønland – som således bevarede deres hidtidige status som dansk territorium under den danske konges suverænitet.

Kolonitiden

I den første del af unionstiden var dansk-norsk tilstedeværelse i Grønland nærmest ikke-eksisterende som følge af de vanskelige samfærdselsforhold. Men efterhånden som europæernes interesse for hvalfangst i de arktiske farvande i løbet af 1600-tallet steg, voksede også den danske konges ønske om bedre kontrol med øen og de omliggende farvande. Det egentlige gennembrud i så henseende kom med Hans Egedes missionsvirksomhed blandt grønlænderne fra 1721.

Denne unge dansk-norske præst havde forinden opnået Frederik IV's tilladelse til at gennemføre et missionsprojekt i Grønland. I planlægningsfasen var det først og fremmest møntet på efterkommere af den oprindelige norrøne befolkning, som man formodede stadig befandt sig et eller andet sted på øen. I pietistiske kirkelige kredse, som også omfattede det danske kongehus, frygtede man, at disse i deres isolation fortsat holdt fast ved deres forfædres katolske tro, og det var i sig selv en gyselig tanke i et strengt lutheransk monarki som det danske. Som udgangspunkt var det derfor Hans Egedes vigtigste opgave at bringe disse formodede vildfarne undersåtter tilbage til den rette tro.

Da Hans Egede i 1721 sammen med sin hustru Gjertrud Rasch og parrets fire børn steg i land i Godthåbsfjorden, fandt de imidlertid ingen norrøne efterkommere at omvende, men derimod eskimoiske grønlændere, hvis sprog og levevis de til en begyndelse ikke forstod et kvæk af. I lyset deraf bestemte Egede sig for at omdefinere sit projekt og i stedet rette sin missionsvirksomhed mod de hedenske grønlændere, og det blev da hans hovedgerning de følgende 15 år. For at understøtte hans virksomhed sendte kongen efterfølgende en mindre flådeeskadre og en afdeling soldater til øen. Det blev begyndelsen på egentlig dansk militær tilstedeværelse på Grønland og tillige indledningen til Grønlands status som dansk arktisk koloni.

Fra koloni til selvstyre

Denne statsretlige status bevarede Grønland helt frem til 1953, hvor der i forbindelse med grundlovsændringen skete en egentlig indlemmelse af området, således

at grønlænderne blev fuldgyltige danske statsborgere og Grønland formelt set en ligestillet del af riget under den danske Grundlov. Grønlandske anliggender blev derefter varetaget af et særligt ministerium i København og af danske embedsmænd udstationeret i Grønland.

Således var situationen frem til indførelsen af Hjemmestyreordningen 1. maj 1979, der gav Grønland eget Landsting og Landsstyre med udstrakte beføjelser til at bestemme i egne anliggender. Denne nye myndighed benyttede Grønland bl.a. til i 1982 at udmelde sig af det EF-samarbejde, som det ellers var indtrådt i sammen med Danmark i 1973, idet opfattelsen i Grønland var, at landets interesser var bedst tjent med at stå udenfor.

Hjemmestyreordningen og udmeldelsen af EF var skridt på vejen mod den selvstændiggørelse, som var ønsket af mange grønlændere og også nød udbredt sympati i brede danske kredse. Det seneste store skridt i samme retning var Selvstyreloven af 21. juni 2009, der i næsten alle henseender gav Grønland fuld selvbestemmelsesret både indadtil og i forhold til omverdenen. Med denne lov er landets lange vandring fra koloni til suveræn nation på det nærmeste fuldbragt, og i takt dermed er de tidligere så stramme politiske og administrative bånd til Danmark blevet løsere og løsere.

Der er imidlertid ét bånd, som ikke med tiden er blevet slækket, men tværtimod stærkere og mere synligt. Det er forbindelserne mellem Kongehuset og Grønlands befolkning. I en tid, hvor realpolitiske interesser virker i retning af at gøre forbindelsen mellem Grønland og Danmark løsere og politisk mere kompliceret, fungerer Kongehuset med sin store symbolkraft som den lim, der fortsat holder rigsfællesskabet sammen i en harmonisk virkende helhed. Trods lejlighedsvis trakasserier hen ad vejen mellem Danmark og det nye, selvbevidste Grønland er der ingen af stederne den fjerneste tvivl om, at Dronning Margrethe i lige så høj grad er grønlændernes dronning, som hun er danskernes. Som sine forgængere på tronen er hun det egentlige sammenbindende element tværs over Atlanten mellem to folk, som fra naturens hånd ellers ikke har mange fælles referencepunkter, men som alligevel ad sære historiske veje er blevet bragt sammen i et fællesskab. Dette skyldes ikke mindst Kongehusets jævnlige besøg på Grønland.

Den første kongerejse til Grønland

En kongerejse til det fjerne Grønland var i ældre tid nærmest en umulighed alene af logistiske grunde.

Den flere tusind kilometer lange sørejse sammenholdt med de yderst vanskelige besejlingsforhold i grønlandske farvande gjorde med datidens samfærdselsmidler et sådant foretagende så farefuldt og langvarigt, at man helt afstod fra at tænke i sådanne baner. Gennem mange århundreder var kongemagten for grønlænderne derfor blot et fjernt og abstrakt begreb. Man kendte kun de kongelige embedsmænd, der på monarkens vegne administrerede kolonien, eller man mødte mere jævnlige lærere og missionærer, som søgte at indgyde lokalbefolkningen den rette kristentro og kongetroskab. Selve statsoverhovedet så man imidlertid ikke noget til. Det ændrede sig først efter 1. Verdenskrig.

Christian X var den første konge, der aflagde officielt besøg i Grønland. Det skete, da han i juli 1921 – 200-året for Hans Egedes ankomst – sammen med sin familie besøgte en række kolonibyer og bygder langs Grønlands vestkyst ombord på DFDS-skibet *Island* eskorteret af inspektionsskibet *Fylla*.

Besøget var led i en stort anlagt nordlandsrejse, der også førte kongeparret til Færøerne og Island. Dens formål var at styrke båndene mellem Danmark og de nordatlantiske rigsdeler. De var jo blevet noget tyndslidte under den fire år lange verdenskrig, som på det nærmeste havde afbrudt forbindelserne. Det var naturligvis heller ikke spor tilfældigt, at rejsen fandt sted netop i 200-året for Hans Egedes ankomst og samtidig med starten på Knud Rasmussens femte Thule-ekspedition. Opvokset i et præstehjem i den vestgrønlandske by Ilulissat/Jakobshavn nød den berømte polarforsker stor anseelse i den grønlandske befolkning. Han bidrog derfor ved sin tilstedeværelse til at skabe ekstra opmærksomhed om besøget og fungerede samtidig som et levende symbol på samhørigheden mellem Danmark og Grønland.

Kongefærden i 1921 skærpede ikke blot kongens opmærksomhed omkring Grønland, men gjorde for første gang Kongehuset til en levende og konkret størrelse i grønlændernes bevidsthed. Siden da har det været skik, at hver ny regent foretog en officiel rejse til Grønland tidligt i regeringstiden.

Frederik IX's grønlandsrejser

Det næste officielle kongebesøg fandt først sted 31 år senere, nemlig i sommeren 1952, hvor Kong Frederik IX, ledsaget af Dronning Ingrid, ombord på kongeskibet *Dannebrog* besøgte Vestgrønland fra Qaqortoq/Julianehåb i syd til Uummannaq nord for Diskobugten.

I den mellemliggende tid havde 2. Verdenskrig vendt op og ned på mangt og meget i Nordatlanten. Island havde i 1944 opsagt personalunionen med Danmark og var blevet en selvstændig republik, og som følge af ambassadør Henrik Kauffmanns Grønlandsoverenskomst med USA's regering i 1941 havde Grønland lagt jord til amerikanske militærbaser under krigen. Endnu i 1952 var der markant amerikansk militær tilstedeværelse i Sydgrønland, og langt oppe mod nord, ved Thule, havde amerikanerne efter overenskomst med den danske regering opbygget den vældige Thulebase – en af koldkrigstidens vigtigste militære installationer. I forhold til 1921 var det derfor et meget forandret Grønland, som kongeparret besøgte i 1952. Der blæste også en stærk forandringens vind over øens statsretlige forhold til Danmark. Det undergik som nævnt en væsentlig ændring i forbindelse med grundlovsændringen i 1953. Kongeparrets besøg i 1952 kan opfattes som forberedelse af denne afgørende forandring i Grønlands og grønlændernes stilling.

Otte år senere, i 1960, gentog kongeparret besøget, og denne gang deltog også tronfølgeren, Prinsesse Margrethe, som to år forinden var blevet myndig. Det har netop nok været et væsentligt formål med rejsen at præsentere den kommende regent for den grønlandske befolkning og samtidig give hende et indtryk af landet og befolkningen. Denne gang gik turen med kongeskibet så langt nordpå som til Upernavik og afsluttedes med et kort besøg pr. fly på den imponerende Thulebase højt oppe mod nord. Det var Dronning Margrethes første møde med Grønland, men det blev langt fra det sidste.

Det sidste blev det derimod for Kong Frederik og Dronning Ingrid, da de i 1968 aflagde besøg i Syd- og Østgrønland. Knap fire år senere døde Kong Frederik efter kort tids sygdom, og Danmarks nye regent hed nu Dronning Margrethe II.

Margrethe II's grønlandsbesøg

Endnu inden tronskiftet havde tronfølgerparret i 1970 gennemført en omfattende grønlandsrejse af godt en måneds varighed til Øst- og Nordgrønland. Den store rejse, der var tilrettelagt af tronfølgerparrets hofchef, den erfarne polarforsker Ebbe Munck, var Prins Henriks første møde med den storslåede grønlandske natur. Da tronfølgerparret ikke til rejsen kunne disponere over kongeskibet, blev den for størstedelens vedkommende tilbagelagt i en fragtbåd. Med sit indgående kendskab til grønlandsk mentalitet havde Ebbe

Munck nemlig understreget, at »det er vigtigt, at De kommer i egen kajak«.

Som regentpar har Dronningen og Prinsgemalen været ualmindeligt flittige besøgende i Grønland, ofte sammen med parrets sønner og disses ægtefæller. Regentparrets første officielle besøg fandt sted i 1975, og siden da har medlemmerne af den kongelige familie i forskellige anledninger besøgt Grønland så mange gange, at det kræver fingrene på adskillige hænder at tælle dem. Den stigende besøgsfrekvens hænger naturligvis delvis sammen med de forbedrede samfærdselsforhold. Den vidner imidlertid også stærkt om de stadig tættere personlige bånd mellem den grønlandske befolkning og den kongelige familie, som første gang blev knyttet i forbindelse med Christian X's besøg i 1921.

En helt særlig højtid var der over regentparrets besøg i 1979, hvor Dronningen, iført grønlandsk nationaldragt, ved en enkel ceremoni i Nuuk den 21. juni overrakte de dokumenter, der stadfæstede det nye hjemmestyre, til Landstingets nestor Lars Chemnitz og dermed lagde grunden til et nyt og mere selvberende grønlandsk samfund. Den 21. juni har siden da været Grønlands nationaldag.

Tre år senere, i 1982, var regentparret atter i Grønland, og her var parrets to sønner for første gang med. Anledningen var denne gang ikke af statsretlig karakter som i 1979. Der var derimod tale om en historisk fejring af 1000-året for Erik den Rødes ankomst til Grønland. Som en markering af nordatlantisk samforståelse deltog også den norske Kong Olav, Kronprinsesse Sonja, Islands præsident Vigdís Finnbogadóttir og Canadas generalguvernør Ed Schreyer.

Også tiåret for Hjemmestyrets indførelse blev i 1989 fejret med kongeligt besøg i hovedstaden Nuuk. Som et særligt festligt indslag havde regentparret medbragt Livgardens Musikkorps, der på nationaldagen den 21. juni under klingende spil marcherede gennem Nuuks gader. Det var første gang siden 1921, at de kongelige havde medbragt eget orkester.

Ind imellem blev det også til mindre, uofficielle besøg hos Siriuspatruljen (1985 og 1994), der ved hundslædekørsel dag ud og dag ind håndhæver dansk suverænitæt i det uvejsomme Nordøstgrønland. Og i 1991 gennemførtes et kort »reparationsbesøg« i Paamiut/Frederikshåb i Sydgrønland, som på grund af vanskelige vejrforhold var blevet snydt for kongeligt besøg både i 1952, 1982 og 1989.

Også Dronningens 25-års-regeringsjubilæum i 1997 måtte naturligvis markeres med kongeligt besøg,

hvor også Prins Joachim og Prinsesse Alexandra deltog. Denne rejse kom imidlertid til at forløbe en smule anderledes end planlagt. Som følge af alvorlige knæproblemer måtte Dronningen nemlig afbryde rejsen efter blot syv dage og flyve hjem til en hasteoperation, mens Prins Henrik overtog ledelsen af resten af turen. Siden da har regentparret jævnligt aflagt kortere eller længere besøg i mange forskellige anledninger og har på den måde cementeret det tætte forhold mellem Kongehuset og den grønlandske befolkning.

Sirius 2000

I lighed med regentparret har også kongefamiliens yngre generation været særdeles flittige besøgende i Grønland, hvor de i mange forskellige anledninger har repræsenteret Kongehuset. Et af disse besøg skiller sig dog markant ud fra de øvrige i kraft af dets uofficielle og vovelige karakter, nemlig Kronprins Frederiks Sirius-ekspedition i 2000.

Med udgangspunkt i Qaanaaq i det nordligste Grønland udlevede han sammen med fem lige så eventyrlystne kammerater en længe næret drøm om at gennemføre en 2800 km lang hundslæde-tur nord om Grønland i forbindelse med årtusindskiftet. I det iskolde klima og det øde, uvejsomme terræn var det en manddomsprøve af de større for hele holdet. Den blev imidlertid lykkeligt gennemført, og holdet vandt derved udelt respekt fra den hårdføre fangerbefolkning i Qaanaaq. Områdets indbyggere har som følge deraf udviklet et helt særligt hjerteligt forhold til Kronprinsen, der på disse kanter nærmest betragtes som én af deres egne. Noget lignende gælder for den øvrige grønlandske befolkning, og derved er der skabt et solidt grundlag for, at Kongehuset også i fremtiden kan udfylde sin vigtige rolle som sammenbindende symbol på den fortsatte samhørighed mellem Grønland og Danmark - uanset hvilke udfordringer der i øvrigt måtte vente forude.

Billeder fra kongelige besøg i Grønland

Det følgende udvalg af billeder fra kongelige besøg i Grønland er dels - med Hendes Majestæt Dronningens tilladelse - hentet fra billedalbums i H.M. Dronningens Håndbibliotek, dels har de forlæg i pressefotos. Billedserien er kronologisk ordnet og formidler derved et lille visuelt indtryk af Kongehusets tilstedeværelse på Grønland gennem de seneste snart hundrede år.

Christian X og Dronning Alexandrine var det første danske kongepar, der aflagde besøg i rigets nordatlantiske egne. På den månedlange rejse i sommeren 1921 var de ledsaget af deres to sønner, Kronprins Frederik og Prins Knud. Her ses Kongen i fuld admiralsuniform på fordækket af krydseren *Valkyrien*, der bragte den kongelige familie til Island. Den dobbeltskruede krydser var imidlertid ikke egnet til sejlads i isfyldte grønlandske farvande. Efter besøget i Reykjavik skiftede kongefamilien derfor til DFDS-skibet *Island*, som var bedre egnet til opgaven. Det fik således æren af gennem nogle uger at fungere som officielt kongeskib. Det »rigtige« kongeskib *Dannebrog* var ganske uegnet til sejlads i Nordatlanten, idet det dengang var en hjuldamp, som hverken kunne manøvrere i Nordatlantens høje bølger eller i den grønlandske drivis. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

Det første møde med isbjergene ved Grønlands sydspids. Kongen studerer fascineret de fantastiske isformationer, mens Dronning Alexandrine i forevigelsesøjeblikket synes knap så interesseret. De vældige iskollusser, der i en lind strøm flyder ned gennem Davisstrædet fra deres udspring nordpå, er nok smukke at skue, men samtidig en altid lurende fare for skibstrafikken. Hvilke ulykker de kan afstedkomme, blev til overmål demonstreret med *Titanics* forlis efter sammenstød med et isbjerg i 1912, ni år inden kongerejsen i 1921. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

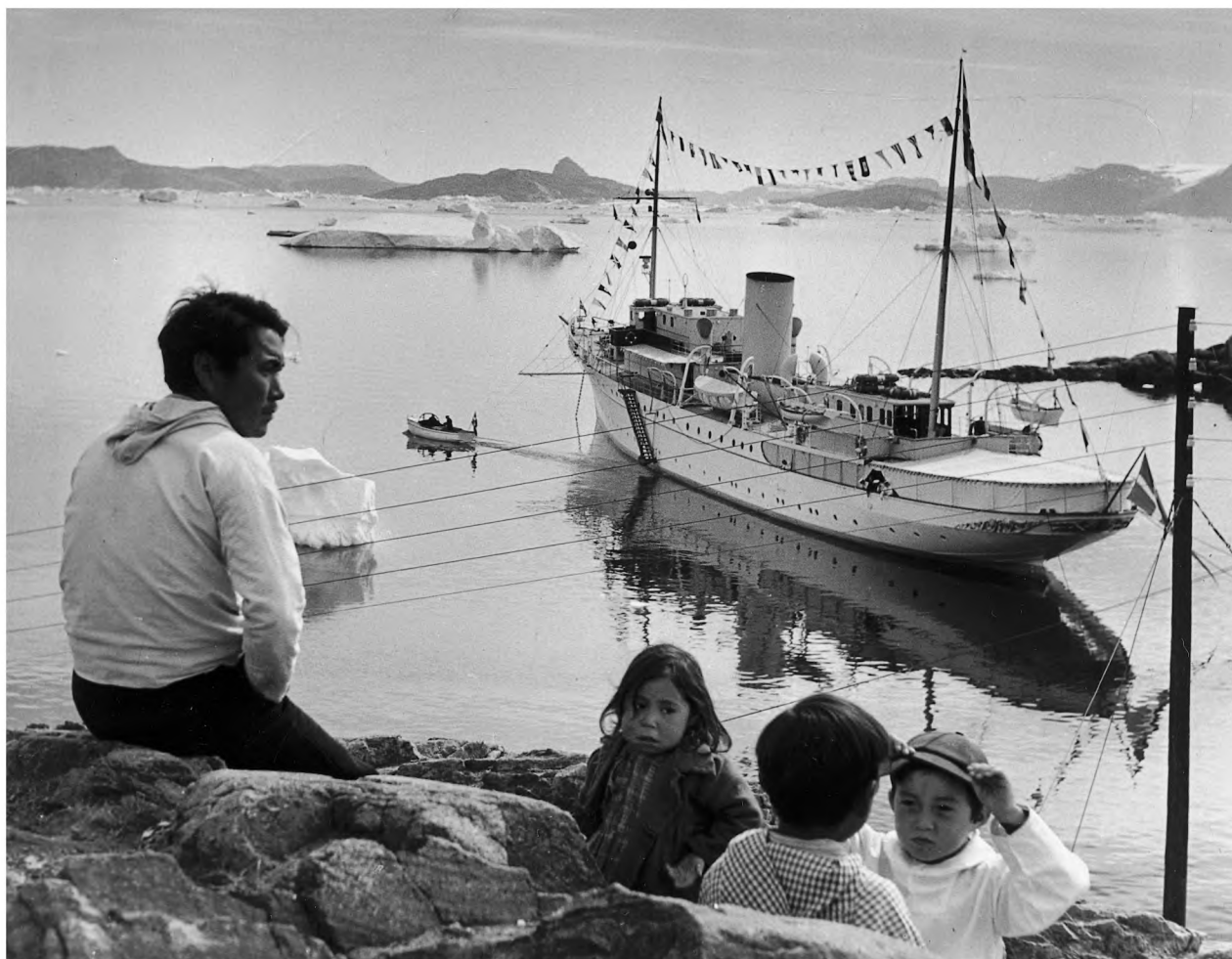
Den kongelige familie blev officielt modtaget i Grønlands hovedby Godthåb/Nuuk den 10. juli 1921. Efter den officielle modtagelse var der gaveudveksling. Mest bemærkelsesværdig var Godthåb-boernes gave til Dronning Alexandrine, som blev frembåret af 10 unge piger i grønlandsk nationaldragt, nemlig et stort edderduns skindtæppe fremstillet af edderfuglenes bløde, smukt farvede nakkeskind. Tæppet, der her beundres af Kongen, var et fornemt eksempel på grønlandsk kunsthåndværk og husflid. Kongen selv fik en stor kajak, fremstillet af kulsorte sælskind, med alt tilhørende fangstudstyr. Kajakken var lavet efter Peter Freuchens mål, idet han havde nogenlunde samme statur som Kongen. Den var derfor tilstrækkelig stor til at rumme hans 196 cm høje skikkelse. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Den 22-årige Kronprins Frederik ombord på det midlertidige kongeskib *Island* under grønlandsfærden i 1921. Det blev hans første grønlandsrejse, men langt fra den sidste. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Sceneri fra Frederik IX's og Dronning Ingrid's modtagelse i Godthåb/Nuuk den 12. juli 1952. Kongen optrådte ved denne officielle lejlighed i fuld sø-officersgalla med Elefantordenens blå skærf. Dermed fulgte han sin faders eksempel fra 1921, hvor Christian X ved tilsvarende lejligheder optrådte i garder-officersgalla med vajende fjerbusk i hovedbeklædningen. Aftenen forinden var Kongen ankommet til Godthåbs havn ombord på kongeskibet *Dannebrog*, der således gennemførte sit første grønlandstogt siden skibets ibrugtagning i 1932. Efterfølgende har skibet regelmæssigt besejlet Grønland i forbindelse med Kongehusets besøg. Bag Kongen skimtes Dronning Ingrid i færd med at hilse på en ældre kvindelig tilskuer. Hun var dagen forinden ankommet til byen med en Catalina-vandflyver og forlod ved besøgets afslutning også Grønland med fly. Sikkerhedsmæssige hensyn kan være forklaringen på, at kongeparret valgte hver sin rejserute og transportmåde til og fra Grønland. Det kan også skyldes, at Dronning Ingrid måske ikke var helt så søstærk som sin gemal, der nærmest var vokset op med et skibsdæk under fødderne. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Kongeskibet *Dannebrog* på 1952-rejsens nordligste position i den isfyldte Uummanaq-fjord. Også for de lokale beboere et højst usædvanligt syn. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Dronning Ingrid på fjeldvandring under besøget i Godhavn/Qeqertarsuaq på Diskøen, der var hovedsæde for den vestgrønlandske koloniadministration. Man skal vare sine skridt i den vildsome grønlandske natur; men Dronningen var på dette tidspunkt en sportstrænet yngre kvinde på 42 år, som i mere end én forstand fuldt ud forstod at vare sine skridt. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Hvil i fjeldet nær Igaliku. Bemærk rytteren på den lille islandske hest i baggrunden. Vi er her i de gamle nordboers land, så langt mod syd, at traditionelt landbrug og husdyrhold – i hovedsagen får – er muligt. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

Der er en verden til forskel på Sjølunds fagre sletter og den ulig mere barske del af riget, som Kongen her skuer ud over. I baggrunden ses den sydgrønlandske Igaliku-fjord nær Julianehåb/Qaqortoq. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

Afskedsparade den 1. august 1952 på Narsarsuaq-basen nær Julianehåb. Den store luftbase var oprettet af amerikanerne under krigen og spillede under kodebetegnelsen *Blue West One* en vigtig rolle i kampen om Nordatlanten. I 1952 var der fortsat betydelig amerikansk tilstedeværelse på basen, som nu havde en rolle at spille i Den kolde Krig. Kort efter paraden lettede Dronning Ingrid fra basen i Cloudmasteren *Alf Viking* med kurs mod Danmark, mens Kongen tiltrådte tilbagerejsen ombord på kongeskibet. Grønlandsfærden 1952 var dermed slut. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

Tronfølgeren besøgte første gang Grønland i 1960 sammen med sine forældre. Her en scene fra den officielle modtagelse i den vestgrønlandske by Uummannaq, hvor hun ledsages af direktør for Grønlandsstyrelsen Eske Bruun. Forrest i billedet Dronning Ingrid ledsaget af landsrådsmedlem Elisabeth Johansen, mor til den senere landsstyreformand Lars Emil Johansen. Hun var - ifølge H.M. Dronningens senere udsagn - en dame, »der i den grad selv havde kamikkerne på.« Foto: Scanpix

Den stort anlagte - og formentlig også særdeles anstrengende - grønlandsrejse i 1970 førte også tronfølgerparret så højt mod nord som til Thulebasen, hvor parret blev behørigt modtaget af repræsentanter for basens amerikanske besætning. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

I Qaanaaq (det nye Thule) mødte tronfølgerparret børn fra området. Bemærk, at herren yderst til højre er iført lodne isbjørneskinsbukser, som er en karakteristisk bestanddel af thuleboernes festdragt. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

SIDE 94: Under den store grønlandsrejse i 1970 overværede tronfølgerparret en opvisning i den traditionelle grønlandske trommedans, naturligvis iført grønlandsk festdragt. Foto: Scapix.

I 1975 var Dronning Margrethe og Prins Henrik for første gang i Grønland som regentpar – og denne gang »i egen kajak«, alias kongeskibet. Her taler Dronningen til en forsamling af tilhørere med det vældige Uummannaq-fjeld som malerisk baggrund. Foto: Scanpix.

Intenst overvåget af tilskuerne gav Dronningen under besøget i 1975 opvisning i balancekunst på bræt hen over en mindre oversvømmelse på ruten. Foto: Scanpix.

Et lidt usædvanligt billede af Dronningen med udslået hår foran »egen kajak« i Narssaq i Sydgrønland under besøget i 1975. Foto: Polfoto.

Indførelsen af hjemmestyre i 1979 var en milepæl i dansk-grønlandsk historie. Som symbolsk udtryk for Grønlands nye status overrækker Dronningen her Hjemmestyreloven til Landstingets nestor Lars Chemnitz under en højtidelighed i Nuuk. Foto: Scanpix.

Som led i markeringen af 1000-året for Erik den Rødes ankomst til Grønland i 982 var regentparret atter på besøg, for første gang ledsaget af deres to sønner. Under opholdet i Narsarsuaq benyttede Prins Henrik og de unge prinser lejligheden til at tage ud på en fisketur, der efter sigende indbragte ikke færre end et halvt hundrede store torsk på næsten ingen tid. Foto: Scanpix.

Hjemmestyrets tiårsjubilæum i 1989 blev fejret med regentbesøg, flyvende faner og klingende spil ved Livgardens Musikkorps. Ved den påfølgende aftenfest i Nuuk trådtes også dansen. Her ses Dronningen i en fejende polka med hjemmestyreformand Jonathan Motzfeldt. Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek.

I forbindelse med Dronningens 25-års-regeringsjubilæum i 1997 aflagde hele den kongelige familie besøg i Grønland, herunder også i øens nordligste kommune, Thule. Her er Dronningen fotograferet ved det gamle Thule, hvor den amerikanske base nu ligger, med det berømte Dundas Fjeld som dramatisk baggrund. Efter syv intensive dage måtte Dronningen imidlertid nødtvungent afbryde besøget i utide på grund af knæproblemer. Resten af turens officielle program gennemførtes efter planen med Prins Henrik som leder. Foto: Scanpix.

I 2000 gennemførte Kronprins Frederik sammen med fem kammerater den 2800 km lange Sirius-ekspedition med hundeslæde over Nordgrønland. For denne bedrift indkasserede han megen velfortjent anerkendelse fra de lokale thuleboere, som vidste alt om, hvilken udholdenhed en sådan tur krævede. Kronprinsen lærte under denne tur ikke blot at omgås, men også at beherske de stærke, men selvrådige grønlandske slædehunde, som snarest er at ligne med nødtørftigt tæmmede ulve. Foto: H. M. Dronningens Håndbibliotek.

Grønland fik selvstyre den 21. juni 2009. Denne milepæl i landets historie blev markeret ved kronprinsparrets tilstedeværelse. Her ankommer det festklædte par til gallamiddag i kulturhuset Katuaq i Nuuk, hvor begivenheden blev fejret. Med overrækkelsen af Selvstyreloven vendtes under Kongehusets auspicer et nyt blad i de dansk-grønlandske relationers lange historie. Foto: Scanpix.